

Social handlingsplan för Lillmons rektorsområde

Plan mot diskriminering och
kränkande behandling

Lsåret 2020/2021

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	3
1.2. Ansvar.....	3
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	4
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	4
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	4
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	4
3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår.....	5
3.1 Undersök	5
3.2 Metod/kartläggning.....	8
3.4 Planerade åtgärder för läsåret.....	5
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	10
4.1 Barns/elevs delaktighet	10
4.2 Medarbetares delaktighet	10
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet.....	10
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	11
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever.....	11
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev.....	11
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	12
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.....	12
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev.....	12
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	12
6. Bilagor.....	13
6.1 Definitioner.....	13
6.2 Lagstiftning och styrdokument.....	15
6.3 Anmälningsskyldighet	16

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan. I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet. Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Lillmons rektorsområdes plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för elevers lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa elevers trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor för Lillmons rektorsområde ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1 Här kommer de åtgärder som skolan tar fram att redovisas nästa läsår. Eftersom planen reviderats, så har vi inga specifika åtgärder att utvärdera från förra året.

2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella

Trakasserier

Här kommer antalet kränkningar att redovisas.

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Trygghet

Relationer

Elevinflytande

Eleverna får i skolan med stigande ålder lära sig om inflytande, delaktighet och demokrati. I de yngre åren arbetar pedagogerna med att ge eleverna inflytande utifrån intresseområden och genom att ta tillvara på elevernas nyfikenhet. Med stigande ålder får eleverna vara med att påverka innehåll och arbetssätt utifrån våra kursplaner och det centrala innehållet i varje ämne. För att eleverna ska se sitt eget inflytande har vi i personalgruppen pratat mycket om hur vi påvisar detta för eleverna och att vi ska använda ordet inflytande då vi många gånger upplever att detta är ett obekant ord för eleverna då t ex enkätundersökningar görs. För att eleverna ska ha möjlighet att påverka sin arbetsmiljö går varje grupp en trygghetsvandring i början av höstterminen.

3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Undersök

3.1.1 Kränkande behandling

Risker

- En stor heterogen grupp med elever och personal är tillsammans i gemensamma lokaler under en stor del av dagen.
- Sociala medier – ny plattform för samspel.
- Eventuell brist på samsyn in personalgruppen.

Analys

På Lillmons skola vistas ca 160 personer varje dag och i Malungsfors ca 70. Detta kräver ett stort mått av samspel för att få allt att fungera. Risken för kränkningar ökar i de mindre strukturerade sammanhangen så som rast, omklädning och förflyttningar mellan olika lokaler. Genom strukturerad schemaläggning/rutiner där riskerna beaktas minskar risken för att kränkningar sker. Genom att arbeta målinriktat för att skapa goda relationer mellan alla personer som arbetar/studerar på Lillmons rektorsområde främjar vi en god miljö och förebygger kränkningar.

Sociala medier är en arena där det kan ske kränkningar. En svårighet med detta är bristande insyn från vuxenvärlden samt att kontakten mellan elever på sociala medier ofta sker utanför skoltid men kan påverka relationerna mellan eleverna även i skolan.

Regler och rutiner beslutas gemensamt i personalgruppen för att ge samsyn och för att eleverna på så sätt ska bli trygga i vad som gäller i verksamheten.

Om någon personal eventuellt frångår det som beslutats gemensamt skapas oro/osäkerhet både i elev- och personalgruppen, vilket kan öka risken för att kränkningar sker.

3.1.2 Sexuella trakasserier

Risker

- En stor heterogen grupp med elever och personal är tillsammans i gemensamma lokaler under en stor del av dagen.
- Sociala medier – ny plattform för samspel.

Analys

Vi behöver vara vaksamma på språkbruk och handlingar som rör detta område på plats och på sociala medier.

3.1.3 Kön

Risker

- Eventuella skillnader i bemötande/förväntningar beroende på kön
- Eventuella skillnader i betygssättning/bedömning beroende på kön

- Grupperingar utifrån kön
- Eventuella skillnader i erbjudande av aktiviteter beroende på kön

Analys

Det är viktigt att i alla situationer inte särbehandla/särskilja elever och personal beroende av kön. En medvetenhet kring detta är viktigt för att ge alla samma förutsättningar utifrån ett könsneutralt perspektiv.

3.1.4 Könsöverskridande identitet eller uttryck

Risker

- Omklädningsrum är uppdelade utifrån kön
- Gruppindelningar utifrån kön

Analys

Indelning av elever i traditionella tjej- och killgrupper samt traditionelltuppdelade omklädningsrum utifrån kön kan få konsekvenser för den elev som inte definierar sig som tjej eller kille. Vi bör beakta detta när vi t ex delar in elever i olika grupper.

3.1.5 Etnisk tillhörighet

Risker

- Brist på tolkar/studiehandledare/modersmållärare gör att likvärdigheten inte kan tillgodoses för alla elever.
- Förutfattade meningar kring olika etniska grupper kan förekomma/upplevas.
- Personer känner sig exkluderade/osäkra då det pratas ett språk man inte förstår.

Analys

Då vi på skolan har många olika etniska tillhörigheter har vi ett medvetet tänk kring dessa frågor. Det förekommer ibland att elever använder ord/uttryck angående etnisk tillhörighet i negativ bemärkelse. Att man som vuxen alltid stoppar och påvisar detta är viktigt då det för vissa kan upplevas kränkande.

Diskussion behöver tas i personalgruppen och med våra elever i uppstarten av läsåret 20-21 användningen av olika modersmål i olika situationer. Vi ser positivt till att utveckla många språk och att finnas i språkliga miljöer men ett annat samtalspråk i sociala samspelesituationer kan även utesluta andra elever eller vuxna på ett ej önskvärt sätt.

Att behovet av studiehandledare inte alltid överensstämmer med våra behov är inget unikt för våra skolor. Vi använder oss främst av tolkar via telefon.

3.1.6 Religion eller annan trosuppfattning

Risker

- Handlingar som kan kopplas till religion t ex fasteperioder kan ibland krocka med skolans uppdrag/organisation.
- Verbala uttryck från andra elever angående religiös övertygelse

Analys

På våra skolor finns olika religioner representerade. Detta ses i många avseenden som positivt och som en tillgång. Detta gör att våra elever/vår personal har stor kunskap kring olikheter ser detta som en naturlig del i vardagen.

Under senare år har vi på skolan haft elever som har valt att fasta under Ramadan. Då våra skolaktiviteter inte anpassas för denna period kan det vara svårt att t.ex. förena fasta och förmåga att tillgodogöra sig undervisningen. Skolorna i söder har en gemensam plan för fasteperioden.

3.1.7 Funktionsnedsättning

Risker

- Undervisningen är inte alltid tillgänglig för alla elever
- De gemensamma ytorna på skolan är inte optimala för att möta alla elevers behov

Analys

Våra lokaler är inte alltid anpassade för elever med olika funktionsvariationer. Vid förflyttningar samt i gemensamma utrymmen kan det ibland vara hög ljudnivå och upplevas rörigt. Detta kan upplevas extra påfrestande för elever med exempelvis neuropsykiatriska funktionsvariationer.

Undervisningen på skolan är i hög grad tillgänglig för våra elever och det finns en stor medvetenhet kring lektionsdesign hos våra pedagoger.

3.1.8 Sexuell läggning

Risker

- Kommentarer och språkbruk som nedvärderar eller på annat sätt lägger en norm för sexuell läggning
- Osäkerhet från vuxenvärlden hur elevers frågor och funderingar ska bemötas

Analys

Olämpligt språkbruk förekommer i viss utsträckning där elever använder nedvärderande ord mot andra. Vuxna behöver markera och förklara olämpligheten att använda orden.

Det kan finnas en osäkerhet hos vuxna kring hur elevers tankar och funderingar i dessa frågor ska bemötas. Där kan kurator och skolsköterska finnas med och stötta både vuxna och barn vid behov.

3.1.9 Ålder

Risker

- Äldre elever kan känna sig exkluderade genom att de inte får använda.... under skoltid

Analys

3.2 Metod/kartläggning

Risker och hinder i verksamheten har framkommit genom trygghetsvandring med klasserna, våra kvalitetsverktyg, enkätsvar från elever, vårdnadshavare och personal, analys av föregående års plan och observationer av inom- och utomhusmiljön. Även från utvecklingssamtal och medarbetarsamtal har saker framkommit som vi behöver ta med i årets plan.

3.3 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Vad	Åtgärdat
Namnbrickor ska bäras av samtlig personal, för att skapa trygghet och tydlighet för eleverna.	
Tydliga rutiner, många rutiner behöver arbetas fram, prövas och utvärderas.	
Regler på olika nivåer, vad behöver vara gemensamt för hela skolan och vad behövs för vissa grupper.	
Relationer personal-elev, det dagliga medvetna arbetet för att skapa goda och förtroendefulla relationer. Se alla eleverna, prata och fråga hur de mår och vad de tänker.	
Relationer elev-elev genom samarbete över klassgränserna.	
Relationer, lärare – elev, elev-elev genom gruppstärkande aktiviteter.	
Traditioner följs.	
Elevråd, klassråd och matråd för att fånga upp vad eleverna upplever. Eleverna får lära sig hur demokratiska samtal fungerar och mötesstruktur.	
Rastaktiviteter införs minst 3 dagar i veckan.	
Tydliga rutiner kring hur ombyte i omklädningsrummen sker.	
Alla elevgrupper ska ha bestämda platser i omklädningsrummen.	
Träna eleverna i situationen i omklädningsrummen.	

Diskutera den utsatta situationen med barnen.	
Tydlig uppdragsbeskrivning för den personal som är ansvarig för att vara med i omklädningsrummen.	
Personal bör finnas när eleverna går in och ut från rast och lektion. Behov av att förtydliga detta finns och bli en daglig naturlig rutin.	
Rastvärdar vid samma rast delar upp skolgården i olika ansvarsområden, för att eleverna enkelt ska kunna se dem.	
Neonfärgade västar finns lättåtkomligt. Ska bäras av alla vuxna som är rastvärdar.	
Rastvaktsschemat bör finnas uppsatt så eleverna kan se det. För personalen finns det i personalrummet.	

Förebyggande insats	När	Ansvar
Strategisk schemaläggning för att skapa ett bra flöde på skolan så att lagom stora elevgrupper vistas på samma yta samtidigt.	Klart vid terminsstart	Rektor
Trygghetsråd	Klart vid terminsstart	Rektor
Gemensamma strukturer för konflikthantering för personal och elever.	Inarbetas under året	Kurator
Fasta rutiner i varje elevgrupp. Vid start ht-20, samt uppföljning vid behov t ex när vi får ny personal/nya elever.	Terminsstart	Klasslärare
Gemensamma regler för alla på skolan. Vid start ht-20, samt uppföljning vid behov t ex när vi får ny personal/nya elever.	Terminsstart	Rektor/ klasslärare
Rastaktiviteter under flera raster/vecka för att skapa meningsfulla raster för alla.	Terminsstart	Rastvärdar
Relationsskapande aktiviteter i alla grupper.	I fokus vid läsårsstart + löpande under läsåret.	Pedagoger
Bygga upp goda relationer med vårdnadshavare. Enkla kommunikationsvägar. Informationsmöten i läsårsstart, utvecklingssamtal samt övriga möten vid behov.		Rektor/ Pedagoger
A-Ö information till vårdnadshavare	Vid terminsstart	Rektor
Diskussion på APT (arbetsplatsträff) om eventuella risker utifrån diskrimineringsgrunderna. Vad	På dagordningen för APT	Rektor

kan vi göra för att främja?		
Kost- och elevråd. Mötestillfällen under hela läsåret.	En gång i månaden	Ansvarig pedagog
Enkäter till elever	En gång i månaden	Klasslärare
Presentation av sammanställning från trygghetsvandringar med fokus på förbättringsåtgärder.	September	Trygghetsrådet
Överlämningsarbete mellan pedagoger för att skapa trygga elevgrupper.	Startveckan	Pedagogerna/ rektor
Trygghetsvandring Genomförs under v.37 i alla elevgrupper.	Vecka 37	Trygghetsrådet
Information till all personal kring anmälningsplikt, ärendegång kring kränkningar och diskrimineringsärenden.	Uppstartsveckan	Rektor

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

Planen diskuteras i elevråd och på klassråd. Under vecka 37 görs trygghetsvandringar i alla elevgrupper för att få en nulägesrapport i de nya klasserna. Utifrån detta revideras skolans plan och den nya planen presenteras i klasserna när planen är uppdaterad.

4.2 Medarbetares delaktighet

Pedagogerna ska utföra trygghetsvandringar med sina elevgrupper och utifrån dessa uppmärksammat områden/situationer där eventuella kränkningar kan ske. Planen är framtagen utifrån resultaten av diskussioner på olika möten.

Innan planen fastställs förankras och diskuteras den med all personal.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

Alla vårdnadshavare får planen presenterad på föräldramötet och har möjlighet att påverka den. Planen ligger också på skolornas hemsidor.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Rektor är ytterst ansvarig för att alla elever trivs och har det bra på skolan och på fritidshemmet. Alla vuxna i verksamheten är skyldiga att agera enligt skollag om vi uppmärksammar att någon elev far illa eller kränks. Vi följer nedanstående rutiner vid konflikt eller befarad kränkning/diskriminering.

5.1 Rutin vid konflikt mellan elever

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip	All personal
2.	Meddela elevens klasslärare	Den personal som ingriper
3.	Samtala med berörda elever	Pedagog/assistent
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca. en vecka)	Pedagog/assistent
5.	Skriv incidentrapport	Den personal som varit involverad
6	Kontakta vårdnadshavare. Dokumentera samtalet	Den personal som varit involverad
7	Incidenten tas upp i trygghetsrådet-beroende av ärendet kan personer i trygghetsrådet prata med eleverna	Personal/trygghetsråd

5.2 Rutin när elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan elev

1. Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier på incidentrapport
2. Den som skrivit incidentrapporten informerar berörda elevers pedagoger.
3. Klasslärare informera berörda elevers vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier.
4. Utredning påbörjas av trygghetsrådet.
5. Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.
6. Samtal ledda av klasslärare med berörda elever om kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier (utifrån mognad).
7. Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar. Beslutas av trygghetsrådet.
8. Samtal med berörda elevers vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser. Ansvariga trygghetsrådet.
9. Uppföljning av åtgärder/insatser. Trygghetsrådet är ansvariga.
10. Om kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.

11. Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter. Rektor ansvarar.

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar elev

1. Elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.

2. Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna/sexuella trakasserierna och dokumentera samtalet. Rektor ansvarar.

3. Utredning påbörjas. Rektor ansvarar.

4. Samtal med berörd elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna/sexuella trakasserierna Rektor ansvarar.

5. Fackliga företrädare och skyddsombud informeras av rektor.

6. Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar. Rektor ansvarar.

7. Uppföljning av åtgärder/insatser. Rektor ansvarar.

8. Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet

9. Om kränkning, diskriminering/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör kontaktas chef för grundskolan. Rektor ansvarar.

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling. Informera klasslärare.

B. Personal utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling. Informera rektor

C. Verksamheten utsätter elev för diskriminering. Med verksamheten menas skolans miljö, byggnader, lokaler, skolgård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet. Informera rektor

D. Rektor utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling. Informera grundskolechef.

6. Bilagor

6.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när skolan behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla enskolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olikasätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasserier. Det kan till exempel handla om att en elev blir retad för sitt utseende.

En elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar. Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som

känner sig trakasserad. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

6.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet. Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta en elev för

kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att "genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd".

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

6.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas. All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över en elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §. Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.